

roald dahl

23/01/2010 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

In mijn boekenkast staat een oud en licht beschadigd boek met ietwat gele bladzijden. Ooit bestelde mijn moeder het bij ECI en ik heb het vaak gelezen toen ik nog op de basisschool zat: Joris en de geheimzinnige toverdrank. Een geniaal boek dat diepe indruk op me heeft gemaakt.

De kleine Joris brouwt een toverdrank door allerlei ingrediënten, die hij in het huis aantreft, door elkaar te roeren. Het drankje geeft hij aan zijn oude valse grootmoeder die bij hem en zijn ouders op de boerderij woont. Het oude gemene wijf verdwijnt hierdoor uiteindelijk in het niets.

Dahl heeft geen beperkingen als hij schrijft. Kinderen worden meegevoerd naar een wonderlijke wereld waarin alles kan en waarin zij centraal staan. De volwassenen spelen meestal de rol van het kind en zijn slechts bijfiguren.

Jaren later, toen ik zelf voor de klas stond, kwam het boek weer tevoorschijn. Vele malen heb ik het inmiddels voorgelezen en telkens weer gebeurt er iets bijzonders met de kinderen in de klas. Ze barsten uit in lachen van ongeloof en verrassing, staan spontaan op van hun plaats en roepen door de klas, grijpen naar hun hoofd en slaken kreten van verbijstering. Maar zodra ik weer verder lees, zijn ze een en al oor en gaan ze compleet op in het verhaal.

Het zijn de grote schrijvers die kinderen een centrale plaats geven in hun verhalen, niet betuttelen en alle vrijheid geven: Annie M.G. Schmidt, Astrid Lindgren, Roald Dahl.

Als leerkracht ben je geneigd om het boek te introduceren met een waarschuwing: doe dit niet thuis na! Maar het zou tekort doen aan de grootsheid van Roald Dahl.

Vorige week las ik het boek voor aan mijn huidige groep 3. Gillende kinderen bij het voorlezen van wat er allemaal in de toverdrank wordt gedaan. Begripvolle blikken als Dahl beschrijft dat er niets uit het medicijnkastje mag worden gehaald en vervolgens ongeloof als hij vertelt hoe Joris wel de dierenmedicijnen uit de schuur toevoegt. Dat hebben zijn ouders nooit verboden . . .

Bij het verdwijnen van grootmoeder in het niets, juicht Pietje door de klas en probeert hierbij zoveel mogelijk klasgenoten aan zijn zijde te krijgen. Toen grootmoeder helemaal verdwenen was, keken 30 kinderen mij sprakeloos en met open monden aan. In afwachting van een goed slot: grootmoeder heeft haar lesje geleerd en wordt toch weer haar normale zelf. Nee, niet bij Dahl! Grootmoeder verdwijnt geheel in het niets en dat is het eind van het verhaal. De moeder van Joris is nog wel even verdrietig, maar beseft al snel dat het misschien wel beter is voor iedereen. Het boek klapt dicht en de kinderen willen de plaatjes nog eens van dichtbij bekijken. Wat een enthousiasme en betrokkenheid. Wat een wonder wat Roald Dahl 20 jaar na zijn dood nog teweeg brengt bij kinderen. Hopelijk zullen deze verhalen ook voor hen een waardevolle herinnering worden.

“Bij het verdwijnen van grootmoeder in het niets, juicht Pietje door de klas en probeert hierbij zoveel mogelijk klasgenoten aan zijn zijde te krijgen.”